

mod den pågældende juridiske person (virksomhed) om en strafbar lovovertrædelse – vil kunne forpligte skibets fører mv. og enhver, som handler på dennes vegne, til at afgive oplysninger, i det omfang oplysningerne alene søges tilvejebragt til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. Der henvises til lovforslagets § 23.

2.2. Jonas Christoffersen foreslår også, at der i lovforslaget indsættes en regel om, at den mistænkte nærmeste undtages fra eventuelle oplysningspligter. I den forbindelse anfører Jonas Christoffersen, at en ægtefælle til en mistænkt person efter lovforslaget vil være forpligtet til at opfylde en oplysningspligt, hvorimod en tilfældig ansat vil blive identificeret med virksomheden og dermed ikke have pligt til at meddele oplysninger.

Hertil bemærkes følgende:

Retsplejelovens § 171 indeholder regler om, i hvilket omfang en persons nærmeste (ægtefæller, andre nært pårørende mv.) har pligt til at afgive forklaring i tilfælde, hvor forklaring afgives for retten. Bestemmelsen – der bl.a. fastslår, at en person som udgangspunkt ikke har pligt til at afgive forklaring i retten, hvis forklaringen kan udsættes vedkommendes nærmeste for straf – regulerer derimod ikke tilfælde, hvor der opstår spørgsmål om pligt til at afgive oplysninger over for en forvaltningsmyndighed.

Justitsministeriet finder ikke, at der er anledning til at indføre særlige regler om begrænsninger i forvaltningsmyndigheders adgang til at anvende oplysningspligter i lovgivningen mv. over for personer, hvis nærmeste mistænkes for at have begået et strafbart forhold – herunder ved at indføre regler svarende til bestemmelsen i retsplejelovens § 171 om afgrænsningen af pligten for en persons nærmeste til at afgive vidneforklaring for retten.

Lovforslaget indebærer derfor, at der i tilfælde, hvor en person mistænkes for at have begået et strafbart forhold, ikke vil gælde særlige regler for en forvaltningsmyndigheds adgang til at anvende oplysningspligter i lovgivningen mv. over for en mistænkt persons nærmeste. En mistænkt persons nærmeste vil således være omfattet af den almindelige bestemmelse i lovforslagets § 10, stk. 2, om adgangen til over for andre end den mistænkte at anvende oplysningspligter, i det omfang oplysningerne alene søges tilveje-

bragt til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf.

Det bemærkes i den forbindelse, at der med hensyn til en mistænkt persons nærmeste ikke foreligger de samme hensyn af bl.a. praktisk karakter, der – som anført i pkt. 2.1 ovenfor – kan begrunde, at der i relation til lovforslagets § 10, stk. 1, som udgangspunkt sker identifikation mellem en juridisk person (virksomhed), som mistænkes for et strafbart forhold, og dens ansatte m.v.

Hertil kommer som nævnt ovenfor, at forvaltningsmyndigheder ikke vil kunne håndhæve oplysningspligter over for bl.a. en mistænkt persons nærmeste med det formål at tilvejebringe oplysninger til brug for en straffesag mod den mistænkte, jf. lovforslagets § 10, stk. 2.

3. Forholdet mellem lovforslagets § 10 og visse andre bestemmelser i lovgivningen

I lovforslagets bemærkninger er det forudsat, at visse bestemmelser i anden lovgivning ikke berøres af lovforslagets § 10. Der kan i den forbindelse henvises til pkt. 4.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger med omtale af færdselslovens § 65 samt bemærkningerne til lovforslagets § 10 med omtale af vidnepligtsreglerne i tjenestemandsløven og lov om undersøgelseskommissioner.

Jonas Christoffersen foreslår, at det, der er anført i lovforslagets bemærkninger om forholdet mellem lovforslagets § 10 og de nævnte bestemmelser, skrives ind i selve lovteksten.

Hertil bemærkes, at der efter Justitsministeriets opfattelse ikke er anledning til at indsætte en udtrykkelig bestemmelse i lovforslaget om de omhandlede spørgsmål. Justitsministeriet finder således, at de pågældende retstekniske spørgsmål om forholdet mellem regler i forskellige love er egnet til at blive behandlet i lovforslagets bemærkninger.

4. Retten til ikke at udtale sig i faresituationer

Jonas Christoffersen foreslår, at der i lovforslaget indføres en undtagelse til selvinkrimineringsforbudet i § 10, stk. 1, således at forvaltningsmyndigheder kan anvende oplysningspligter over for en mistænkt person i tilfælde, hvor der kan opstå farelignende situationer, også selv om den mistænkte hermed vil kunne være forpligtet til at afgive oplysninger, som inkrimine-